

Lokaal Educatieve Agenda

Groot denken en klein doen Pijnacker-Nootdorp 2024

Inhoud

Voorwoord	2
1 Inleiding	3
2 Wat is de Lokaal Educatieve Agenda?	4
3 Waar staan we nu? Pijnacker-Nootdorp in 2023	6
4 Welke ontwikkelingen zien we?	9
5 Wat? Focus; groot denken en klein doen (wat nodig is!)	11
6 Hoe? Samenwerken	15

Bijlagen

Bijlage 1: Verantwoordelijkheden van onderwijs en gemeente	17
Bijlage 2: Evaluatie thema's LEA 2020-2023	18
Bijlage 3: Activiteiten binnen Lokaal Educatieve Agenda en Onderwijsachterstandenbeleid waarvoor gemeentelijke financiële middelen worden ingezet	21
Bijlage 4: Overzicht overleggen en werkgroepen onderwijs, opvang en gemeente Pijnacker-Nootdorp	23
Bijlage 5: Piramides sociaal domein, samenwerkingsverband en regiovisie jeugdhulp	26
Bijlage 6: Thema's visie op het sociaal domein 2024	27

Inleiding

Voor u ligt de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) 2024 van Pijnacker-Nootdorp. Deze LEA is tot stand gekomen in samenwerking met de schoolbesturen, peuter- en kinderopvangorganisaties en andere educatieve- en jeugdpartners. Pijnacker-Nootdorp werkt sinds 2008 met een LEA. Deze nieuwe LEA bouwt inhoudelijk voort op voorgaande LEA's, maar met de manier waarop we de LEA uitvoeren, willen we de komende jaren het verschil maken.

“Groot denken en klein doen”, is onze leidraad. De gesprekken die we in 2023 op alle 21 scholen voerden met de directeuren en intern begeleiders, gaven hiervoor de inspiratie en was tevens de aanzet om de samenwerking anders vorm te geven. De nieuwe LEA wordt dicht bij de scholen, in de kernen, uitgevoerd.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 gaan wij in op de LEA als afstemmingskader. Daarna geven we in hoofdstuk 3 aan hoe de gemeente ervoor staat aan de hand van relevante cijfers. In hoofdstuk 4 schetsen we een aantal relevante (beleids) ontwikkelingen. Hierna beschrijft hoofdstuk 5 het uitgangspunt voor het denken en het doen binnen de LEA, het geeft de focus weer voor de komende jaren, gevolgd door de samenwerkingsstructuur in hoofdstuk 6.

Voorwoord

De leidraad van de Lokaal Educatieve Agenda 2024 (LEA) van de gemeente Pijnacker-Nootdorp luidt:

“Groot denken en klein doen”.

Een boodschap die we vanuit meerdere invalshoeken invullen.

Zo kun je denken aan de stip op de horizon die we met deze LEA plaatsen, gebaseerd op grote ambities die we voor onze kinderen en jongeren willen bereiken met elkaar. Echter de weg naar deze stip begint met een eerste kleine stap in de goede richting, gevolgd door vele (soms kleine) stappen die ons verder brengen naar het doel. Ofwel de grote ambities kunnen we alleen bereiken met overzichtelijke en voor iedereen uitvoerbare maatregelen in de praktijk van alle dag.

Er zijn vele partijen betrokken bij deze LEA, die de ontwikkeling van alle kinderen in de hele gemeente betreft. Iedere partij zal groter moeten denken dan zijn organisatie zelf om samen een bijdrage te leveren aan het geheel. Deze partijen bestaan op zich weer uit verschillende kleinere delen, zoals de kindcentra in de wijken, waarbinnen kinderen en medewerkers bij elkaar komen in groepen. Vooral op de schaal van die groepen dient het verschil te worden gemaakt om ervoor te zorgen dat alle kinderen binnen de gemeente Pijnacker-Nootdorp gezond, veilig en met gelijke kansen opgroeien.

Een derde invalshoek is het denken vanuit de gezamenlijke LEA voor de gehele gemeente Pijnacker-Nootdorp, maar specifiek dat doen wat nodig is in een bepaalde kern, wijk of buurt. Deze LEA onderscheidt zich daarmee van de vorige edities: de directe omgeving van het kindcentrum en de kinderen/ouders zelf bepalen uiteindelijk wat nodig is om te doen. Deze LEA is tot stand gekomen door velen, wij willen hen bedanken voor hun inzet. Het resultaat mag er zijn! Wij wensen iedereen veel succes en plezier met de uitvoering van deze agenda.

Namens het college van B en W Pijnacker-Nootdorp,

Peter Hennevanger,
wethouder Onderwijs en Kinderopvang

Marieke van Bijnen,
wethouder Jeugd

1 Inleiding

De school en kinderopvang zijn de plekken waar kinderen opgroeien en waar maatschappelijke ontwikkelingen en vraagstukken samenkomen. De maatschappij in het klein. Hier komen thema's samen waar de school niet alleen van is, maar waarvoor de gemeente, schoolbesturen en andere partners zoals de peuter- en kinderopvangorganisaties, Jeugdgezondheidszorg Zuid-Holland West (JGZ ZHW) en Bibliotheek Oostland gezamenlijk (en wettelijk) verantwoordelijk zijn. De gezamenlijke thema's raken aan de wettelijke taken waar eenieder allereerst zelf de verantwoordelijkheid voor draagt¹. Maar echt van betekenis zijn voor onze jeugd, jongeren én onze toekomst, vraagt om breder kijken dan alleen het eigen schoolplein of de gemeentegrens. We hebben elkaar nodig om onze kinderen gezond, kansrijk en veilig te laten opgroeien.

Scholen geven aan dat ze vaak met dezelfde soort vraagstukken te maken krijgen, zoals taalontwikkeling (Nt2), bestaanszekerheid en de aansluiting van onderwijs en zorg, die vragen om eenzelfde soort oplossing. Ook zien we dat de vraagstukken die in de kernen spelen, per kern weer kunnen verschillen. Dit vraagt om wisselende prioriteiten per kern en om collectieve oplossingen waar dat kan. Daarom willen we de LEA uitvoeren op de plek waar kinderen opgroeien, samen met de verantwoordelijke scholen en de partijen die hiervoor een bijdrage te leveren hebben. Om deze omslag te maken willen we verder investeren in de samenwerking, dat vraagt om een langere termijn. Deze LEA wordt daarom een leidraad voor de komende jaren, waarbij de uitvoeringsagenda in de kernen in samenwerking met de partners wordt opgesteld.

Waar doen we het voor?

In het Kader Preventief Jeugdbeleid zijn drie hoofddoelen geformuleerd voor onze kinderen en jongeren. De gemeente Pijnacker- Nootdorp wil dat alle kinderen en jongeren kansrijk, veilig en gezond opgroeien. Deze ambitie sluit aan bij het Raadsakkoord op hoofdlijnen 2022-2026. Hierin staat dat we willen dat jongeren naar school gaan en dat ze daarbij begeleiding en -als dat nodig is- professionele hulp krijgen.

¹ In bijlage 1 staan de (gezamenlijke) verantwoordelijkheden van het onderwijs en de gemeente.

We willen bereiken dat er basisvoorzieningen zijn, bestaande uit scholen en opvangvoorzieningen, waar onze ongeveer 13.000 kinderen en jongeren zich in hun eigen woon- en leefomgeving, of zo nabij mogelijk, zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen. Scholen en kinderopvangorganisaties, samenwerkend in kindcentra (KC's²), maar ook maatschappelijke (netwerk)organisaties in de sociale basis (voorveld) en het gemeentelijk kernteam helpen ouders en jongeren bij vragen over opvoeden en opgroeien. Ieder kind doet ertoe!

Nieuwe LEA: Focus

Terugblikkend op de LEA 2020-2022³ constateren we een gedeelde behoefte aan meer focus en duidelijke prioriteiten. De thema's zijn nog steeds actueel, maar de vele subthema's en acties maakten dat de LEA en de samenwerking niet altijd als effectief werden ervaren. Dat betekent dat we in deze LEA gaan voor meer focus en de mogelijkheid om te differentiëren in prioriteiten per kern. Ook krijgen de scholen hierin een meer nadrukkelijke rol dan voorheen en sluiten we aan bij de ontwikkeling van KC's. Deze nieuwe manier van samenwerken binnen de LEA komt het eigenaarschap, betrokkenheid en effectiviteit van de LEA ten goede.

De nieuwe LEA laat zien dat we 'samen verder bouwen' en 'groot denken en klein doen'. We gaan door met wat al goed loopt en met het uitvoeren van de wettelijke taken. Er is een aantal thema's benoemd dat de komende jaren meer aandacht krijgt. Een aantal 'lopende thema's' zoals inzet op samenwerking onderwijs en bedrijfsleven (SOB Oostland), cultuureducatie en natuur – en milieueducatie, zien we als een effectieve samenwerking die we ongewijzigd voortzetten. Hierop worden geen nieuwe beleidsambities geformuleerd.

In bijlage 3 is een overzicht opgenomen van de activiteiten die de gemeente uitvoert binnen de Lokaal Educatieve Agenda en waar middelen vanuit de gemeentelijke begroting voor worden ingezet.

² Waar kindcentrum of KC gelezen wordt, kan ook integraal kindcentrum of IKC gelezen worden.

³ Een samenvatting van de evaluatie en de bereikte resultaten is opgenomen in bijlage 2.

2 Wat is de Lokaal Educatieve Agenda?

In de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) maakt de gemeente samen met de schoolbesturen, peuter- en kinderopvangorganisaties en andere educatieve- en jeugdpartners afspraken over de ontwikkeling van het lokale onderwijs, de kinderopvang en in bredere zin: de jeugd. Dat doen we, omdat we vanuit verschillende rollen en bevoegdheden, samen verantwoordelijk zijn voor en belang hebben bij goede basisvoorzieningen, waar onze kinderen en jongeren zich in hun eigen woon- en leefomgeving zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen.

Wettelijk kader

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de regievoering op het gehele onderwijsachterstandenbeleid en hebben de wettelijke verplichting om dit in overleg met schoolbesturen en peuteropvangvoorzieningen in te vullen. Er is sprake van eigen beleidsruimte, waardoor het beleid en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de LEA per gemeente kan verschillen.

Vanuit de Wet op het primair onderwijs (WPO) en de Wet voortgezet onderwijs 2020 (WVO 2020)⁴ heeft de gemeente als taak om minimaal een keer per jaar te overleggen met de schoolbesturen van het basisonderwijs en voortgezet onderwijs en de houders van de kinderopvangorganisaties. Dit doen wij via de Lokaal Educatieve Agenda. Het doel hiervan is om gezamenlijk afspraken te maken over:

- het bevorderen van integratie
- het voorkomen van segregatie
- het bestrijden van onderwijsachterstanden (zie ook bijlage 3)
- het afstemmen van de inschrijvings- en toelatingsprocedures⁵.

De essentie van de LEA is de wettelijke taken en de onderwerpen waar de scholen of de wijk elkaar kunnen versterken. De exacte inhoud wordt uitgewerkt in een tweejaarlijkse uitvoeringsagenda. Het is de bedoeling dat deze afspraken zoveel mogelijk meetbare doelen bevatten. Via een jaarlijkse vragenlijst aan de Inspectie van het Onderwijs zijn gemeenten verplicht hierover verantwoording af te leggen.

Een belangrijk instrument ter bestrijding van onderwijsachterstanden is het aanbieden van voorschoolse educatie (op kinderdagverblijven) en voegschoolse educatie (in groep 1 en 2 van het basisonderwijs). De voor- en voegschoolse educatie (vve) heeft daarom een bijzondere plek binnen de doelen van het onderwijsachterstandenbeleid. De vve is bedoeld voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar oud, die vanwege kenmerken in hun sociaaleconomische omgeving een risico op achterstand in de Nederlandse taal lopen of daadwerkelijk een (taal-)ontwikkelingsachterstand hebben, ofwel doelgroepkinderen. Het doel is om hen een betere start, zonder achterstand in groep 3 van de basisschool, te geven.

Alleen
ga je sneller,
samen kom
je verder

⁴ In de Wet op het primair onderwijs en de Wet voortgezet onderwijs staat de LEA vermeld als 'Overleg onderwijsachterstandenbeleid' (art 160 en 161 wpo, art 3.42 wvo)

⁵ De gemeente is verplicht jaarlijks toezichtinformatie VVE en LEA te verstrekken aan het ministerie van OCW, die toeziet op de uitvoering van een aantal taken op het terrein van de WPO en de WVO 2020.

Gemeentelijk, regionaal en landelijk kader

Naast het wettelijk kader, sluit de inhoud van deze LEA aan op beleid, nota's en agenda's die verband houden met onderwijs- en jeugdbeleid:

Lokaal

- Visie op het sociaal domein (zie hoofdstuk 5)
- Kader Preventief jeugdbeleid
- Notitie normaliseren
- Visie op de samenwerking onderwijs en opvang (KC)
- Lokaal Sportakkoord
- Lokaal preventieakkoord
- Cultuurnota
- Integraal Veiligheidsplan

Regionaal

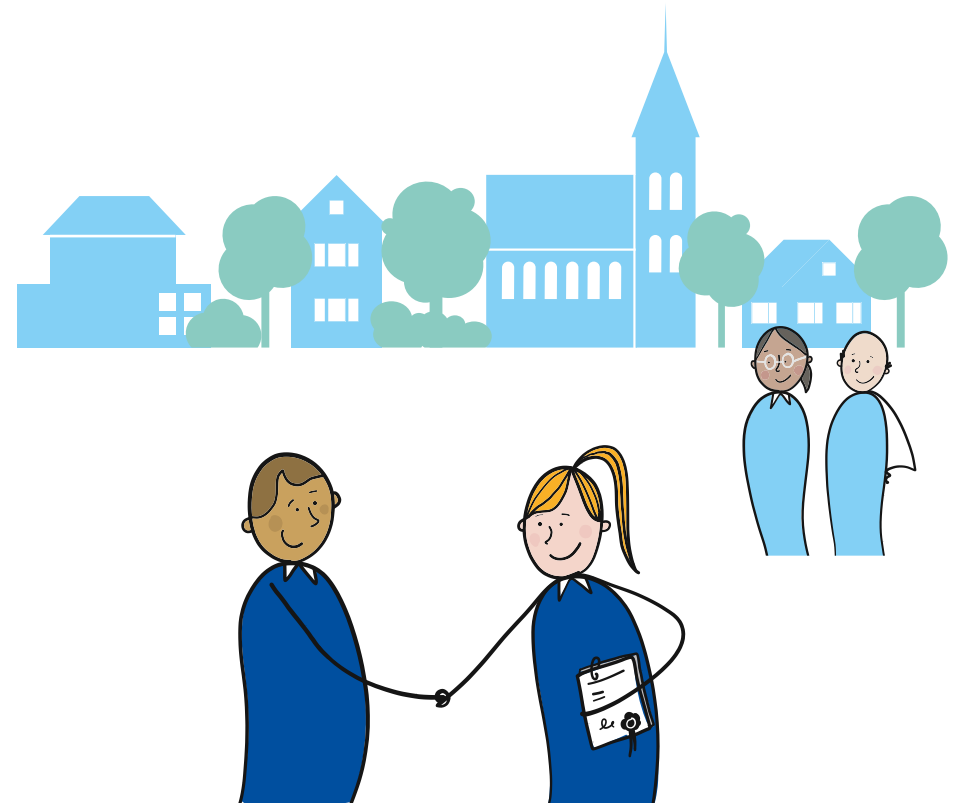
- Ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband PO en VO
- Ontwikkelagenda OOGO
- Regiovisie Jeugdhulp Haaglanden
- Regionale VSV(Voortijdig School Verlaten)-agenda

Landelijk

- Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028
- Werkagenda route naar inclusief onderwijs 2035

In hoofdstuk 4 wordt een aantal van deze kaders nader toegelicht bij de actuele maatschappelijke- en beleidsontwikkelingen.

In bijlage 4 is een overzicht opgenomen van de huidige overleggen die zich buigen over onderwerpen die raken aan deze LEA. Omdat we ons in deze LEA willen richten op de prioriteiten, kunnen niet alle onderwerpen die verband houden met jeugd en onderwijs binnen de LEA worden besproken. De overleggen in het overzicht kunnen hiervoor een platform bieden, bijvoorbeeld als het gaat om cultuur of sport.

3 Waar staan we nu?

Pijnacker-Nootdorp in 2023

Pijnacker-Nootdorp is een groeigemeente, de komende jaren neemt het inwoneraantal toe van 57.000 naar 60.000. Er is sprake van een lichte afname van het aandeel jongeren. Op veel vlakken gaat het goed met de jeugd. De ondersteuning vanuit de Jeugdwet is lager dan gemiddeld in Nederland. Wat betreft het opleidingsniveau van de jongeren en hun ouders/verzorgers zijn zij vaker theoretisch opgeleid en de arbeidsparticipatie ligt hoog. Ook is de ervaren gezondheid hoger dan het landelijk gemiddelde. Meer jongeren en hun ouders/verzorgers zijn aangesloten bij een sportvereniging.

Algemeen

In Pijnacker-Nootdorp is 26,2 procent van de bevolking 19 jaar of jonger. Het gaat om 1.257 peuters, 5.493 kinderen in het basisonderwijs en 4.156 jongeren in het voorgezet onderwijs (Bron: waarstaatjegemeente.nl). Zij wonen verdeeld over de drie kernen: Pijnacker, Nootdorp en Delfgauw. In totaal zijn er 21 scholen: 18 basisscholen, 1 SBO-school, 1 (V)SO-school en 1 middelbare school (VMBO, HAVO, VWO).

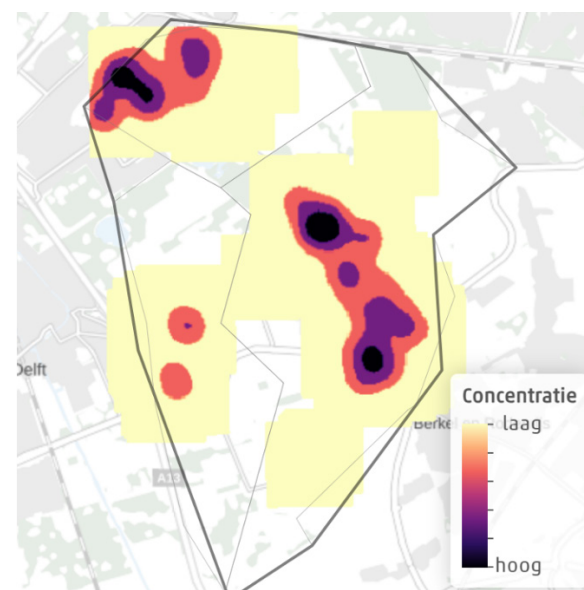
Risico op onderwijsachterstanden

Op basis van verschillende achtergrondkenmerken⁶ van peuters en basisschoolleerlingen berekent het CBS per gemeente hoeveel kinderen een risico hebben op onderwijsachterstanden. Landelijk stelt het ministerie van OCW voor 15% van de kinderen (peuters en basisschoolleerlingen) met het hoogste risico op onderwijsachterstand extra financiering beschikbaar.

⁶ Een risico op een onderwijsachterstand wordt berekend door het CBS op basis van vier kenmerken: opleidingsniveau van beide ouders, land van herkomst van beide ouders, verblijfsduur in Nederland van de moeder en of het gezin in schuldhulpverlening zit of niet. Door weging van deze indicatoren ontstaan per kind in de leeftijd 2,5 tot 12 jaar in Nederland een score, die ook wordt benut voor gemeentescores en schoolweging en de bijbehorende financiering vanuit het Rijk.

Het CBS rekt ieder jaar 15% van alle 2,5 tot 12-jarigen tot de groep met verhoogd risico op onderwijsachterstanden en laat vervolgens zien hoe deze 15% verspreid is over wijken en gemeenten in Nederland. Voor de gemeente geeft dit het volgende beeld.

Figuur 1: Verwachte onderwijsachterstanden in Pijnacker-Nootdorp

Het gemiddelde percentage voor een risico op een onderwijsachterstand in Pijnacker-Nootdorp is 7% en is lager dan landelijk gemiddeld (15%). Op wijkniveau zijn er grote verschillen tussen de wijken. Het kaartje geeft hier deels inzicht in, waarbij geldt dat hoe donkerder paars de vlek, hoe hoger de concentratie van risico's op een onderwijsachterstand in een bepaald gebied. In Pijnacker-Nootdorp wonen de meeste kinderen met een risico op onderwijsachterstand in de wijken Pijnacker-Noord, Keijzershof, Nootdorp De Venen/Centrum.

Grensverkeer van leerlingen: uitgaande en inkomende leerlingen⁷

De gemeente Pijnacker-Nootdorp heeft te maken met grensverkeer van leerlingen. Globaal genomen gaat 40% van het totaal aantal leerlingen buiten de gemeente naar school. Ook komen er leerlingen van buiten de gemeente naar scholen in Pijnacker-Nootdorp. Logischerwijs hebben Stanislas Pijnacker (VO), SBO Prinsenhof en (V)SO 't Kraaienest hiermee te maken. Anders dan verwacht, hebben ook de reguliere basisscholen leerlingen op school, die van buiten de gemeente komen.

Hoeveel leerlingen gaan buiten de gemeente Pijnacker-Nootdorp naar school?

De gemeente Pijnacker-Nootdorp heeft totaal (afgerond) 10.000 leerlingen, waarvan 6.000 leerlingen (60%) in onze gemeente naar school gaan en 4.000 leerlingen (40%) buiten onze gemeente. Er gaan dus veel leerlingen buiten de gemeente naar school.

Het aantal leerlingen dat binnen en buiten de gemeente naar school gaat

Totaal aantal leerlingen	Binnen gemeente op school	Buiten gemeente op school
9.956	5.679 (57%)	4.277 (43%)

⁷ Duo peildatum 1 oktober 2022. duo.nl/open Onderwijsdata/primair-onderwijs/aantal-leerlingen/leerlingen-binnen-buiten-woonplaats-naar-school.jsp

Hoeveel leerlingen komen van buiten de gemeente naar scholen in de gemeente?

Naast dat er leerlingen van de gemeente Pijnacker-Nootdorp buiten de gemeente naar school gaan, heeft de gemeente ook te maken met leerlingen die vanuit andere gemeenten in Pijnacker-Nootdorp naar school gaan. Naast VO Stanislas Pijnacker hebben ook veel basisscholen te maken met leerlingen van buiten de gemeente. Dit zijn met name: Casaschool, Spectrum, Waterwilg, Meander, Keizerskroon, Omnia, Jozefschool, Triangel, Regenboog, Ackerweide, Bonte Tol, Johannesschool. De Tweemaster, Schatkaart en Beatrixschool hebben hier minder mee te maken.

Voor de meer speciale vormen van onderwijs is het beeld als volgt.

- SBO Prinsenhof heeft totaal 133 leerlingen, waarvan 46 leerlingen uit onze gemeente en 72 uit Lansingerland en 15 leerlingen uit andere gemeente(n).
- (V)SO 't Kraaienest heeft totaal aantal 135 leerlingen, waarvan 29 leerlingen uit onze gemeente en 96 buiten onze gemeente, waarvan merendeel, te weten 49 leerlingen uit Den Haag komen.

Gebruik jeugdhulp⁸

Het aantal kinderen in de jeugdhulp van 2018 – 2022 nam in onze gemeente af. Het aantal kinderen in jeugdhulp was in 2022 ongeveer 1.600. Het aantal lijkt weer toe te nemen in 2023. De kosten namen in de periode 2018 – 2022 toe t/m 2020, stabiliseerden vanaf 2020 en nemen in 2023 weer toe. Er is een duidelijke afname van het aantal unieke jeugdigen binnen de basis-GGZ, vooral in het jaar 2020. Dit kunnen wij deels verklaren door de inzet van de praktijkondersteuners bij de huisartsen, (Voor) School Maatschappelijk Werk ((V)SMW) en het brede kernteam. Ook corona kan hierin een rol hebben gespeeld.

⁸ Voortgangsrapportage 2018 – 2022 Pijnacker-Nootdorp.

Leerplicht/RMC⁹ en onze jeugd¹⁰

In het schooljaar 2021-2022 woonden er in de gemeente Pijnacker-Nootdorp 14.682 jongeren in de leeftijd van 5 tot 23 jaar.

Het aantal leerlingen in Pijnacker-Nootdorp en het aantal leerlingen dat in beeld is bij leerplicht of RMC

Aantal leerlingen	2021-2022	In beeld bij Leerplicht of RMC	Percentage
5-12 jaar Volledig leerplichtigen basisonderwijs	5.906	98	1,7
13-17 jaar Leerplichtigen en kwalificatieplichtigen	4.343	253	5,8
18-23 jaar Doelgroep RMC	4.433	109	2,5
Totaal	14.682	460	3,1

Peildatum oktober 2022

Het leerplichtteam ontving 538 meldingen van de scholen en deze meldingen hadden betrekking op 351 leerlingen. De Leerplichtwet kent twee vrijstellingen, de vrijstelling van de inschrijvingsplicht en de vrijstelling van geregeld schoolbezoek. In schooljaar 2021-2022 zijn 90 aanvragen vrijstelling door ouders ingediend. Daarvan zijn 84 aanvragen toegekend.

De jongerenconsulent RMC ondersteunt de verzuimende jongere of de voortijdig schoolverlater (VSV-er) van 18 tot 23 jaar. 767 jongeren in onze gemeente hebben een startkwalificatie (een startkwalificatie is een havo-, vwo- of mbo-2 diploma) behaald. In totaal hebben wij in het schooljaar 2021-2022 1.09% nieuwe VSV-ers ten opzichte van landelijk 1.87%.

⁹ RMC betekent Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten. Het Doorstroompunt (RMC) voert de wettelijke opdracht van gemeenten uit jongeren die voortijdig de school verlaten in beeld te brengen en, indien nodig, begeleiding te bieden. Doel is het behalen van een startkwalificatie en het voorkomen van maatschappelijke uitval door een passende opleiding en/of baan te vinden voor iedere jongere.

¹⁰ Cijfers en achtergronden afkomstig uit Jaarverslag Leerplicht 2021-2022 Pijnacker-Nootdorp.

In 2022 heeft RMC 591 dossiers (505 personen) behandeld. Daarvan hadden er 232 dossier betrekking op verzuim 18+ en 359 jongeren stroomden uit. Zij stroomden uit naar:

De uitstroom van leerlingen die door RMC zijn begeleid.

Uitstroom naar	Aantal jongeren
Tijdelijke opname/hulpverlening	10
VSV-er terug naar school	23
Werk (+interne opleiding)	197
WA jong / Hoogst haalbare	44
Nog in begeleiding	32
Traject sociale zaken	29
Geen begeleiding gewenst	24
Totaal	359

Peildatum oktober 2022

De gemeente is verantwoordelijk voor de participatie van jongeren die uitstromen vanuit het speciaal onderwijs. In 2022 werden in Pijnacker-Nootdorp 161 inwoners met een arbeidsbeperking begeleid. Jongeren met een arbeidsbeperking komen in beeld via de netwerkoeverleggen met het speciaal onderwijs en door warme overdracht van VO/MBO scholen.

Voor jongeren met arbeidsvermogen wordt in samenwerking met het WerkgeversServicepunt (WSP) de training 'werktalenten' aangeboden. In 2022 zijn er 51 jongeren met een loonkosten-subsidie aan het werk geweest. Verder werken 15 inwoners met een arbeidsbeperking op een beschutte werkplek.

4 Welke ontwikkelingen zien we?

In dit hoofdstuk wordt een aantal actuele maatschappelijke- en beleidsontwikkelingen benoemd die relevant zijn voor de LEA. Bij een aantal ontwikkelingen is aangegeven welke er in Pijnacker-Nootdorp gaande zijn.

Kind en jongere in de context

De autonomie van het individu is steeds belangrijker geworden. Individualisering, digitalisering en social media hebben hieraan bijgedragen. Het accepteren van problemen, het feit dat opvoeden en opgroeien gepaard gaat met vallen en opstaan en samenredzaamheid zien we steeds minder. Scholen merken de druk op hogere uitstroomadviezen en op inzet van zorg als een jongere even niet zo lekker in z'n vel zit en prestaties tijdelijk uitblijven. In plaats van de focus te leggen op individuele scholieren met klachten, kunnen we meer naar omgevingsfactoren kijken en contextvragen stellen. Wat heeft een kind en jongere nodig, vanuit de context bezien?

- In 2021 is de Notitie normaliseren vastgesteld. De gemeente is na een dialoog met inwoners, maatschappelijke partners en de raad gekomen tot leidende (normaliserende) principes voor opvoeden en opgroeien. Dit is de basis voor een duurzame werkwijze en vooral gericht op minder stigmatisering (labelen), normaliseren en de mindset dat opvoeden en opgroeien gepaard gaat met vallen en opstaan.

Ontwikkeling kindcentra: samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht om te voorzien in onderwijshuisvesting voor het primair en voortgezet (speciaal) onderwijs. Dat betekent dat de gemeente verantwoordelijk is voor het bekostigen van nieuwbouw en uitbreiding. Voor de kinderopvang geldt deze zorgplicht niet, zij zijn zelf verantwoordelijk voor hun huisvesting¹¹. Samen met het onderwijsveld en de kinderopvangorganisaties zetten we ons in voor goede basisvoorzieningen waar kinderen en jongeren zich in hun eigen woon- en leefomgeving zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen. Daarbij is afgesproken dat de gemeente een faciliterende rol heeft. Enerzijds door partijen bij elkaar te brengen, anderzijds door te investeren in onderwijshuisvesting. Het onderwijsveld en de opvangorganisaties hebben de rol om inhoudelijk vorm te geven aan de KC ontwikkeling en verder invulling te geven aan de visie zoals die gezamenlijk bepaald is.

- De komende jaren willen we de (inhoudelijke) samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang verder versterken om gezamenlijk vorm te geven aan een doorlopende ontwikkelijn en om kansengelijkheid te bevorderen. De gemeente ziet KC vorming als een belangrijk middel om dat doel te bereiken. Samenwerking binnen de LEA draagt hieraan bij. KC ontwikkeling wordt een vast agendapunt op het bestuurlijk overleg binnen de LEA.

¹¹ Wij zien hierin echter wel een rol voor de gemeente. Daarom is de afspraak gemaakt dat de gemeente de ruimte voor de kinderopvang voorfinanciert en de kinderopvang via een kostendekkende huur de gemeentelijke investering weer terugbetaalt.

Kansengelijkheid in het onderwijs

De afgelopen jaren is er meer aandacht voor kansengelijkheid in het onderwijs. Van gelijke kansen is sprake als de achtergrond van leerlingen geen rol speelt in het schoolsucces dat zij kunnen behalen.

(Bron: Nederlands Jeugdinstituut (Nji): www.nji.nl/kansengelijkheid-in-het-onderwijs/wat-is-kansenongelijkheid-in-het-onderwijs)

- Het advies van de Sociaal-Economische Raad (SER): “Gelijke kansen in het onderwijs. Structureel investeren in kansengelijkheid voor iedereen” (2021) beschrijft dat de plek waar je wieg staat nog steeds bepalend is voor de kansen die je krijgt in je leven. De SER ziet diverse manieren om het probleem van kansengelijkheid op te lossen, o.a. in het schoolsysteem zelf door uitstel van selectie voor basis- en voortgezet onderwijs.
- In maart 2023 heeft de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) via de Kamerbrief over kansengelijkheid in het funderend onderwijs een stapsgewijze aanpak gepresenteerd om gelijke kansen in het onderwijs te bevorderen. Hierin staan voornemens en maatregelen zoals versterking van de basisvaardigheden en het invoeren van een rijke schooldag.

Personeelstekort

Sommige scholen en kinderopvangorganisaties kampen met personeelstekort en verloop van personeel. Dit geeft capaciteitsproblemen waardoor de kwaliteit van onderwijs en zorg onder druk komt te staan. Daarnaast ontstaan er soms lange wachttijden voor speciale lesplaatsen of voor ondersteuning vanuit jeugdzorg met mogelijk schadelijke effecten voor het kind of de jongere. Dit vraagt om collectieve en creatieve oplossingen om onderwijs en zorg uitvoerbaar en passend te houden.

Onderwijs en jeugdhulp

In 2022 heeft er een regionaal onderzoek plaatsgevonden over de noodzaak en meerwaarde van de samenwerking op het snijvlak van onderwijs en jeugdhulp. Uit dit onderzoek blijkt dat scholen en jeugdhulpaanbieders te maken hebben met verschillende contactpersonen, teams en werkwijzen van gemeenten binnen de jeugdhulpregio Haaglanden. Medewerkers uit het onderwijs constateren dat het inschakelen van lokale teams complex is georganiseerd. Wat kunnen de samenwerkende gemeenten verbeteren om jeugdhulp en ondersteuning op school efficiënter te organiseren?

Het belangrijkste inzicht dat het onderzoek heeft opgeleverd is dat er in de jeugdhulpregio Haaglanden sprake is van grensverkeer van leerlingen. Leerlingen gaan van en naar gemeenten naar het voortgezet onderwijs en het (voortgezet)speciaal onderwijs. Om die reden is het noodzakelijk om afspraken te maken over samenwerking tussen lokale teams en scholen en collectief onderwijs- en zorgaanbod in de jeugdhulpregio Haaglanden.

Route naar inclusief onderwijs 2035

In 2035 is er in Nederland een inclusief onderwijssysteem. Dat is het doel van de Werkagenda Route naar inclusief onderwijs 2035 van het ministerie van OCW. In de ambitie wordt uitgesproken dat jongeren en hun ouders dichtbij huis een school kunnen kiezen die bij ze past en waar de jongere zich thuis voelt. De brede ontwikkeling van de jongere staat centraal waarbij iedere jongere zich naar zijn of haar mogelijkheden kan ontwikkelen. De school kan een beroep doen op ondersteuning en expertise uit het gespecialiseerd onderwijs, jeugdhulp en zorg om aan de ontwikkelingsmogelijkheden van de jongeren tegemoet te komen.

- Een voorbeeld van inclusief onderwijs in onze gemeente is de “Samen naar School” klas. Vanaf 1 augustus 2023 is basisschool De Triangel in samenwerking met Stichting Iep hiermee gestart. Dit is een aangepast klaslokaal binnen de reguliere basisschool, bedoeld voor kinderen met een ernstige beperking. In deze klas ontvangen zij onderwijs op maat, met de benodigde zorg en ondersteuning vanuit Stichting Iep. Waar mogelijk nemen de kinderen deel aan activiteiten in de reguliere klassen.

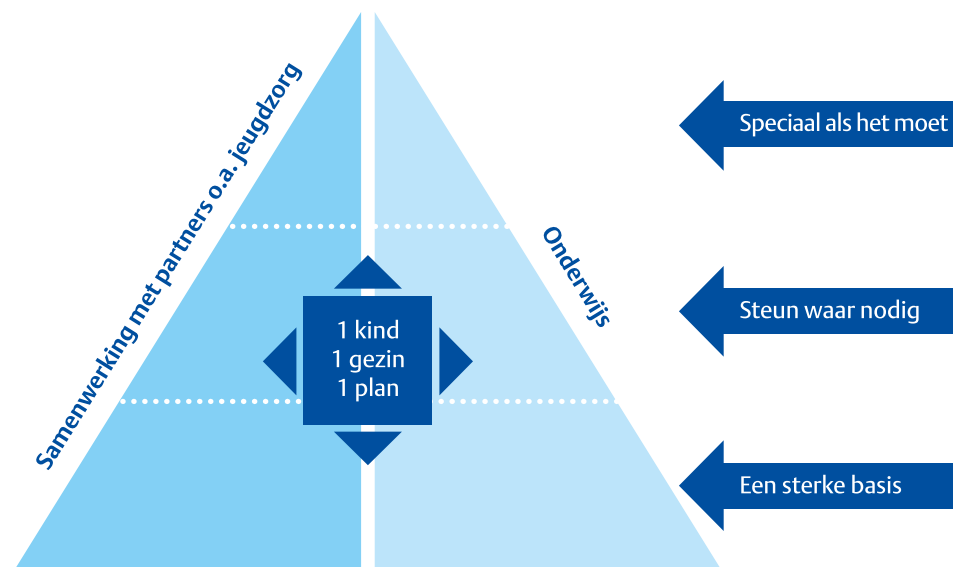
Nieuwkomers

Actueel is de hoge instroom van vluchtelingen in Nederland. In Pijnacker-Nootdorp hebben we daarnaast te maken met een groeiend aantal kinderen van arbeids- en asielmigranten. Dit vraagt veel van het onderwijs. Momenteel werkt de rijksoverheid aan de zogenaamde spreidingswet om het structurele en nijpende tekort aan opvangplekken voor asielzoekers in Nederland op te lossen. Gemeenten krijgen hierdoor mogelijk ook taken voor asielopvang.

- PO: In schooljaar 2023-2024 faciliteren twee schoolbesturen met behulp van de gemeente een taalklas voor kinderen die korter dan twee jaar in Nederland zijn.
- VO: Vanaf schooljaar 2023 - 2024 wordt gestart met het Expertisecentrum ISK. Op die manier is gespecialiseerde kennis beschikbaar om de V(S)O-scholen te ondersteunen in het verder implementeren en borgen van het NT-2 beleid en het vergroten van de NT-2 deskundigheid onder docenten.

5 Wat? Focus; groot denken en klein doen (wat nodig is!)

De leidraad van deze LEA voor de komende jaren is 'Groot denken en klein doen'. Dat doen we met elkaar aan de hand van de piramide 'Een sterke basis' tot 'speciaal waar moet'.

Deze piramide¹² wordt het uitgangspunt voor het denken en het doen binnen de LEA. De piramide kan gezien worden als een model voor de samenleving als geheel, maar ook voor de gemeente, de wijk of de school. Binnen de piramide onderscheiden we drie lagen waarin kinderen en jongeren zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen:

1. Sterke basis
2. Steun waar nodig
3. Speciaal als het moet

In de onderste laag bevinden zich de basisprincipes uit het sociaal domein die de sociale omgeving versterken: positieve gezondheid, bestaanszekerheid en kansengelijkheid. We streven ernaar zoveel mogelijk kinderen in de onderste laag te bedienen. Dat wordt de richting en focus. Ook binnen de twee lagen erboven streven we ernaar dat, áls en wanneer dat mogelijk is, kinderen uiteindelijk weer terug te laten keren naar de reguliere, sterke basis.

Via de gesprekken met de LEA-partners is veel input opgehaald. Binnen elke laag zijn er zaken die al (goed) lopen en zaken waar nog uitdagingen liggen waar we gezamenlijk op willen inzetten de komende jaren. De rode draden uit de opbrengst van de gesprekken worden in dit hoofdstuk ingedeeld aan de hand van de piramide, als onderdelen van 'Een sterke basis', 'steun waar nodig' en 'speciaal als het moet'.

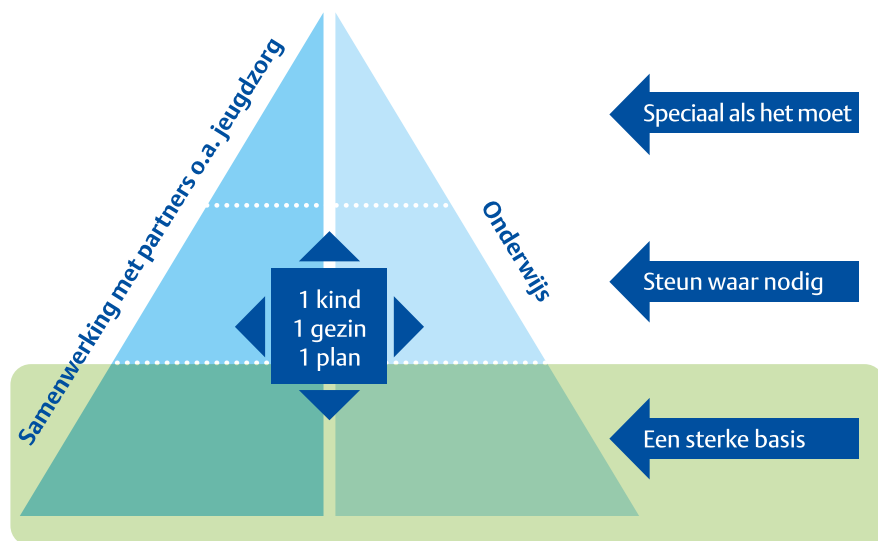
¹² De piramide is ontstaan uit piramides vanuit verschillende invalshoeken: vanuit de huidige visie sociaal domein (2013), het samenwerkingsverband passend onderwijs en de regiovisie jeugdhulp. Zie bijlage 5).

Samenhang met visie op het sociaal domein 2024

Gelijktijdig met het opstellen van de nieuwe LEA werkt de gemeente ook aan een nieuwe visie op het sociaal domein. In het hoofdlijnenakkoord zijn door de raad drie belangrijke nieuwe thema's meegegeven die in de visie aan de orde moeten komen. Dit zijn: (1.) het versterken van de bestaanszekerheid, (2.) het vergroten van de kansengelijkheid en (3.) het stimuleren van positieve gezondheid. De thema's worden uitgelegd in bijlage 6.

De drie thema's zijn ook besproken met de partners in aanloop naar deze nieuwe LEA. Ze maken onderdeel uit van de sterke basis waar we in deze LEA verder aan bouwen.

Sterke basis

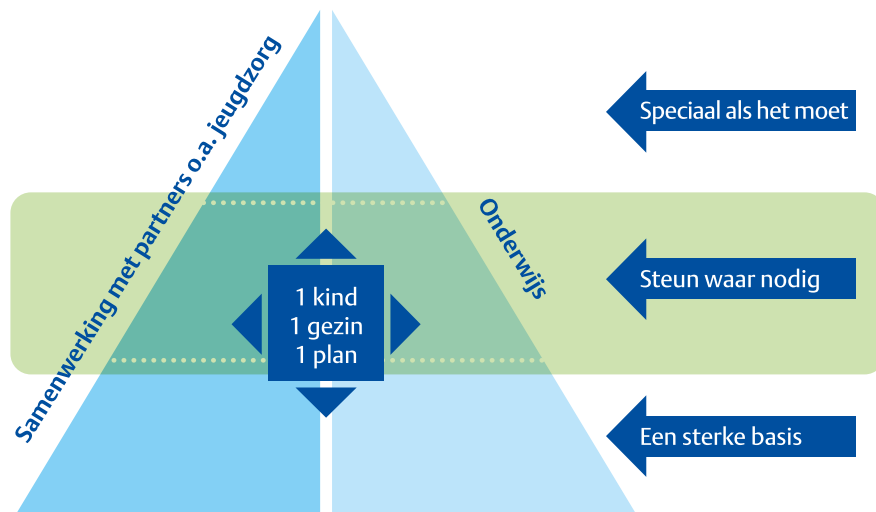
De onderste laag vormt het fundament. We streven ernaar zoveel mogelijk kinderen een sterke basis te geven. Met een sterke basis krijgt elk kind een normale, leuke en rijke leer- en leefomgeving, waarin het veilig, gezond en kansrijk op kan groeien. We zorgen ervoor dat het met de kinderen waar het goed mee gaat, het goed blijft gaan.

Alle kinderen doorlopen een schoolcarrière, van kinderopvang en/of voorschool naar school (KC), voortgezet onderwijs en verder. Die overgangen moeten soepel verlopen. Een doorlopende ontwikkellijn is belangrijk voor een fijne schoolcarrière. De ontwikkeling van kindcentra draagt hier aan bij.

Wat maakt onderdeel uit van de sterke basis?

- Positieve gezondheid, o.a.
 - Normaliseren – Verder invulling geven aan de leidende principes – agenda voor de komende jaren!
 - Omgaan met invloed van social media (positief en negatief) door ouders en kinderen
 - Welbevinden
 - (Tegengaan van) eenzaamheid
 - Maatschappelijke participatie: sporten, bewegen en cultuur
- Bestaanszekerheid, o.a.
 - Bespreekbaar maken van armoede en bijbehorende problematiek
 - Beschikbare hulp toegankelijk en meer vindbaar maken (bijv. Jeugdfonds Sport en Cultuur, kindregelingen)
- Kansengelijkheid, o.a.
 - Toegankelijkheid van aanvullend educatief aanbod: cultuureducatie, natuur- en milieueducatie
 - Diversiteit aan anderstaligen -> deelname aan sport, cultuur, verenigingen
 - Taalontwikkeling (o.a. aanbod VVE-peuteropvang)
 - Evenredige spreiding mensen met een lage sociaal-economische status (SES) of etnische achtergrond over gemeente
 - Aannamebeleid/aanmeldprocedure scholen
 - Taaldiversiteit/Nt2 (o.a. aanbod Taalklas, Expertisecentrum Taal, aanbod ISK, aanbod taalondersteuning voor 12+, communicatie met ouders)
 - Leesbevordering/laaggeletterdheid (aanbod Bibliotheek Oostland, o.a. de programma's Boekstart, Voorleesexpress en De Bibliotheek op School).
- Doorlopende ontwikkellijnen, o.a:
 - kdv/peuteropvang-PO (KC), PO-VO, VO-MBO/HBO/WO-arbeidsmarkt.
 - PO – VO: aandacht voor overdracht en uitstroom leerlingen naar andere gemeenten.

Steun waar nodig

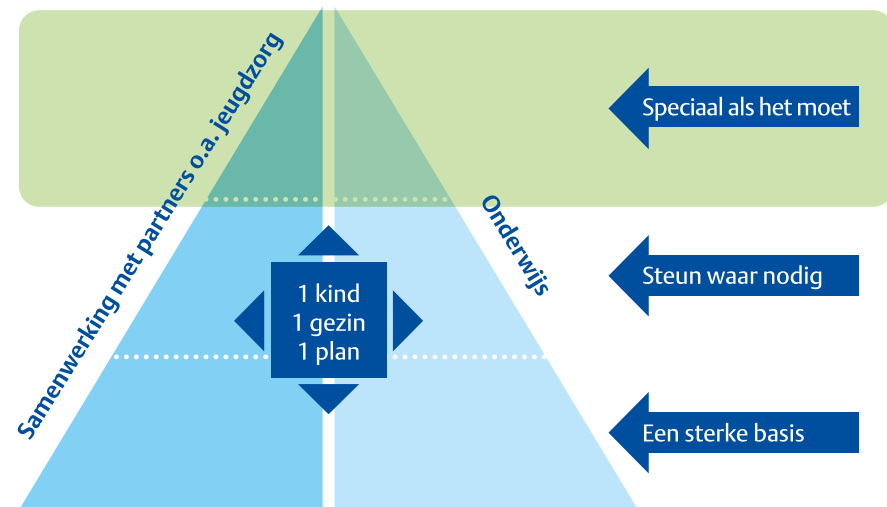
Niet voor elk kind is de sterke basis mogelijk of voldoende. Sommige kinderen en jongeren hebben extra ondersteuning nodig bij het doorlopen van hun schoolcarrière en het vinden van een plek op de arbeidsmarkt. Ook voor ouders kan lichte ondersteuning handvatten bieden om vervolgens om te gaan met het gedrag van hun kind. We streven ernaar die ondersteuning te bieden, op plekken waar kinderen en gezinnen komen, zo regulier mogelijk. Hierbij gaan we uit van het principe 'goed is goed genoeg'.

Wat maakt onderdeel uit van ondersteuning waar nodig?

- Bekendheid en toegankelijkheid lichte opvoedondersteuning (voorliggende voorzieningen), zoals jongerenwerk, JGZ, (voor)schoolmaatschappelijk werk, aanbod menukaart voorlichtingen.
- Informele ondersteuning (Home-Start, Jong Perspectief, Young Connection) – samenredzaamheid.
- Uitwisseling van expertise van SBO en kinderopvang (KO+, BSO+).
- Uitwisseling van expertise SBO, SO en jeugdhulp (m.b.t. leer-/gedragsproblemen) naar basisscholen.
- Aanbod Plusklas (hoogbegaafdheid).
- Aanbod Klusklas (kinderen die minder makkelijk mee kunnen en praktisch zijn ingesteld).
- Kennis opdoen in traumasensitiviteit lesgeven (oorlog, scheiding, etc.).
- Van individueel aanbod naar collectief aanbod (arrangementen en jeugdhulp).

- Tijdig betrekken samenwerkingsverbanden/zorgstructuur d.m.v. multidisciplinair overleg (MDO) (regie, preventiever, structureler en breder) en/of inzet van een voorschoolse lokaal ondersteuningsadviseur (LOA) vanuit het samenwerkingsverband.

Speciaal waar moet

Soms is er geen andere mogelijkheid dan 'speciaal als het moet', of is dat het best passend voor het kind. Speciale voorzieningen bevinden zich nu vaak niet in de buurt. In de toekomst zien we graag dat kinderen met en zonder beperking of ziekte samen naar school gaan. We streven ernaar de context aan te passen, door speciale voorzieningen naar de eigen omgeving te halen. Wanneer een kind naar speciaal onderwijs in de buurt kan, kunnen zowel ouders als het kind ook in een 'normale' omgeving meedoen en opgroeien binnen de sterke basis. De (door)ontwikkeling van (integrale) kindcentra kan hier aan een bijdrage leveren.

De ontwikkeling van de afgelopen jaren is dat teveel kinderen in de bovenste laag van de piramide terecht komen. Zij schieten te veel door in 'speciaal', terwijl er ook lichte ondersteuning vanuit school of kernteam geboden kan worden. Dit is uiteindelijk niet wenselijk voor het kind en ook niet houdbaar voor het systeem. Wanneer kinderen in de punt van de piramide zitten, dan moet er echt sprake zijn van jeugdhulp of een beperking. De kinderen die er niet passen, maken gebruiken van dure en schaarse plekken, waardoor de kinderen voor wie het echt nodig is op de wachtlijst staan.

Wat maakt onderdeel uit van speciaal als het moet?

- Aanpak wachttijden, capaciteit en spreiding locaties SO en wachttijden KDC (begeleiding, daghulp en dagbesteding). Door samenwerking en afspraken tussen samenwerkingsverbanden en gemeenten.
- Grensverkeer van leerlingen: Vereenvoudiging route toegang tot individuele jeugdhulp vanuit scholen naar lokale teams. Binnen H10 toewerken naar afspraken: bijv. smw en leerplicht bieden ook ondersteuning voor leerlingen uit andere gemeenten.
- Aansluiting passend onderwijs en zorg: Zorg naar onderwijs brengen en onderwijs naar zorg brengen.
- In samenwerking ondersteuning organiseren > niet meer op individu maar meer richting collectief georganiseerde arrangementen/jeugdhulp.
- Leerlingenvervoer.
- Handelingsverlegenheid in situaties met huiselijk geweld, kindermishandeling en jeugdbescherming.

Conclusie: doen wat nodig is

De uitdagingen die de school binnenkomen, hoeven niet allemaal binnen de school te worden opgelost. Dat kan ook met of door andere partners of via andere tafels (zie bijlage 4). Niet alles wordt binnen de LEA besproken. En het precieze 'wat' kan per kern verschillen. De essentie is de wettelijke taken en de onderwerpen waar de scholen of de wijk elkaar kunnen versterken. De exacte inhoud volgt in een tweejaarlijkse uitvoeringsagenda. Die wordt in samenwerking met de scholen opgesteld, aan de hand van de piramide en de ontwikkelingen en opgaven per kern.

6 Hoe? Samenwerken

We zetten de energie uit de gesprekken voort in deze nieuwe Lokaal Educatieve Agenda (LEA). De samenwerkingsstructuur maken we passend op wat er speelt in de wijk. Daarnaast krijgt het onderwijs (alle scholen) een meer nadrukkelijke rol in de LEA.

In onze samenwerkingsstructuur werken wij met een bestuurlijk overleg en een beleidsoverleg per kern/wijk. Voor het onderwerp VVE is een aparte werkgroep. Afhankelijk van de nog op te stellen uitvoeringsagenda's kunnen gemeenschappelijke prioriteiten in een overkoepelende werkgroep worden opgepakt.

Lokaal Educatief Overleg

Het Lokaal Educatief Overleg (LEO) is een bestuurlijk overleg van gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties dat in Pijnacker-Nootdorp wordt voorgezeten door de wethouder onderwijs en kinderopvang. Het secretariaat van het LEO onderwijsbeleid is in handen van de beleidsmedewerker onderwijs- en jeugdbeleid.

De belangrijkste taken van het LEO onderwijsbeleid zijn:

- het bewaken van de uitgangspunten van het LEA document
- het bewaken van de samenhang in beleid, activiteiten en voorzieningen voor 0-27 jarigen
- het volgen van de voortgang op de (tweejaarlijkse) uitvoeringsagenda's per kern
- het nemen van besluiten op de prioritaire onderwerpen binnen de werkplannen
- het bespreken van de gemeentelijke begrotingsvoornemens
- het adviseren van het college van B&W over de koers van het lokaal onderwijs- en jeugdbeleid

Het LEO onderwijsbeleid komt twee maal per jaar bij elkaar. De secretaris maakt een jaarplanning voor het overleg. Partners zoals JGZ ZHW, Bibliotheek Oostland en jongerenwerk kunnen op ad-hoc basis deelnemen bij de voor hen relevante agendapunten.

Kerngroepen

De kerngroepen fungeren als schakel tussen het bestuurlijk overleg en de uitvoering. De kerngroepen bestaan uit afgevaardigden op directie-/beleidsniveau vanuit de scholen in de wijk, de peuter- en kinderopvangorganisaties (samen de KC's) en de gemeente. De kerngroepen realiseren met elkaar de uitvoeringsagenda's van de LEA:

Kerngroep Nootdorp

- Waterwilg
- Omnia
- Sint Jozefschool
- Regenboog

+ gemeente, kinderopvang

Kerngroep Pijnacker-Noord

- Beatrix
- Casa
- Schatkaart
- Josephschool
- Johannessschool
- Tweemaster

+ gemeente, kinderopvang

Kerngroep Delfgauw

- Triangel
- Meander
- Spectrum

+ gemeente, kinderopvang

Kerngroep Pijnacker-Zuid

- Mariaschool
- Ackerweide
- Bonte tol
- Keizerskroon
- Vlinderboom
- SBO Prinsenhof

+ gemeente, kinderopvang

We investeren in 2024 in de samenwerking om van daar uit een tweejaarlijkse uitvoeringsagenda te maken per kern, aan de hand van het principe 'groot denken en klein doen' en passend op wat speelt in de wijk. De kerngroepen komen minimaal twee keer per jaar bij elkaar. Afhankelijk van de uitvoeringsagenda en agendapunten kunnen preventieve partners als agendalid aansluiten bij dit overleg. We verkennen in hoeverre we de kerngroepen kunnen laten aansluiten op de netwerkbijeenkomsten van PPO Delflanden, die ook per kern zijn georganiseerd.

De rol van het voortgezet onderwijs, het Stanislas Pijnacker en het samenwerkingsverband VO, in de nieuwe samenwerkingsstructuur is nog niet vastomlijnd. In 2024 sluiten zij bij de eerste kerngroepen aan om van daar uit te bepalen hoe de aansluiting op de LEA plaatsvindt.

Rol (V)SO

(V)SO 't Kraaienest kan specifieke expertise delen en ondersteuning bieden aan de basisscholen. In de middelste laag van de piramide 'steun waar nodig' kan mogelijk op termijn een samenwerking of structuur opgestart worden om ervoor te zorgen dat kinderen reguliere onderwijs kunnen blijven volgen.

De directeurs van de VSO-scholen hebben vier keer per jaar contact met het samenwerkingsverband VO en gemeenten Delft en Pijnacker-Nootdorp tijdens het afstemoverleg directeurs SO/VSO-scholen en gemeenten. Specifieke onderwerpen, zoals afstemming over onderwijs en zorg-arrangementen, inkoop zorg binnen het VSO, leerlingenvervoer, beschut werk en dagbesteding kunnen hier door zowel de VSO-scholen als de gemeenten worden ingebracht. Hieruit volgt samenwerking op de diverse onderwerpen.

Over de uitstroom van de VSO-leerlingen naar dagbesteding en beschut werk vindt afstemming en overleg plaats met de afdeling sociaal domein van de gemeente.

VVE-werkgroep

Via de werkgroep voor- en vroegschoolse educatie (VVE) monitoren we het bereik, de kwaliteit en de opbrengsten van VVE in onze gemeente. In de werkgroep zijn naast de gemeente verschillende VVE partners vertegenwoordigd: de VVE-aanbieders, JGZ ZHW, drie scholen uit een verschillend schoolbestuur, Bibliotheek Oostland en voorschools maatschappelijk werk. De werkgroep komt minimaal drie keer per jaar bijeen. Aan de hand van een jaarplanning worden VVE-thema's zoals overdracht en de doorgaande lijn besproken en bepalen we of bijsturing in beleid of taakuitvoering nodig is.

Bijlage 1:

Verantwoordelijkheden van onderwijs en gemeente

Onderwijs eindverantwoordelijk	Gezamenlijk verantwoordelijk	Gemeente eindverantwoordelijk
Onderwijsprestaties	Doorgaande ontwikkelingslijnen (kinderopvang – PO – VO – vervolgonderwijs)	Leerplicht
Taakbeleid		RMC en startkwalificatieplicht
Ouderbetrokkenheid	Brede ontwikkeling (sport en cultuur)	Leerlingenvervoer
Informatievoorziening naar ouders en leerlingen	Integraal huisvestingplan	Onderwijshuisvesting
Toegankelijkheid	Gelijke kansen en onderwijsachterstandenbeleid	Voldoende voorschoolse voorzieningen
Doorstroom PO – VO-MBO	Verbinding onderwijs-zorg	Uitvoering jeugdwet (inclusief jeugdhulp)
Professionalisering	Voortijdig schoolverlaten	
Passend onderwijs	Preventie en voorkomen van uitval	
	Aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt	

Bijlage 2:

Evaluatie thema's LEA 2020-2023

De voorgaande beleidsperiode hebben de partners vijf thema's benoemd om aan te werken. De thema's zijn ontstaan op basis van de ervaringen in de periode daarvoor, maar ook op basis van ontwikkelingen van toen.

De 5 overkoepelende, actieve thema's in de LEA 2020-2022¹³

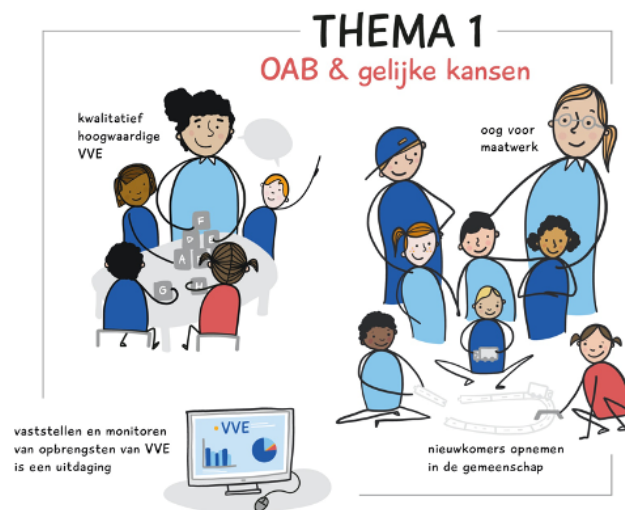
1. Onderwijsachterstanden (OAB) en gelijke kansen:
2. Doorgaande lijn en soepele overgangen:
3. Zorg en ondersteuning
4. Samenwerking onderwijs en bedrijfsleven
5. Thuiszitters en voortijdig schoolverlaten

Naast de actieve thema's stonden er ook passieve thema's op de agenda. Passief betekent dat het reeds uitgezette beleid op dit thema ongewijzigd is voortgezet en gemonitord. Denk aan thema's als samenwerking onderwijs en opvang (KC), de uitvoering van natuur- en milieueducatie en cultuureducatie.

In twee werkgroepen (0-12 jaar en 13-23 jaar) realiseren de LEA partners met elkaar de doelstellingen van de LEA 2020-2022.

Evaluatie thema's LEA

Samen doen we al heel veel in Pijnacker-Nootdorp voor onze kinderen en jongeren om hen een optimale ontwikkeling te bieden. In de eerste helft van 2023 zijn de thema's geëvalueerd met de partners in de werkgroepen via een mentimeter. Hieronder volgt een samenvatting van de evaluatie en de bereikte resultaten.

Thema 1: Onderwijsachterstanden (OAB) en gelijke kansen

- Er is een aanbod voor nieuwkomers, maar het aanbod dat er is, moet worden uitgebreid.
- De partners hebben onvoldoende zicht op deze doelgroep om te kunnen beoordelen of laaggeletterde jeugd in beeld is en of het aanbod toereikend is.

In thema 1 is ook aandacht besteed aan / bereikte resultaten:

- Aanbod VVE gerealiseerd: toeleiding en bereik goed in beeld via VVE-werkgroep.
- Monitor resultaatafspraken wordt uitgewerkt, in september 2023 volgt eerste uitvraag scholen.

¹³ Eind 2022 heeft het college besloten de LEA 2020-2022 te verlengen tot en met 2023.

THEMA 2

Doorgaande lijn & soepele overgangen

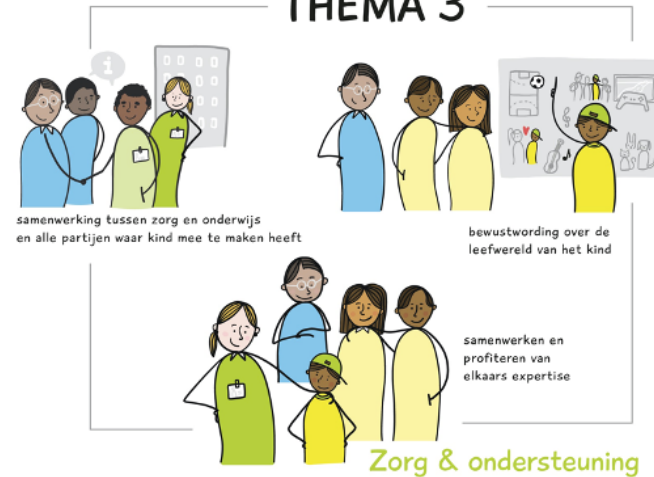
Thema 2: Doorgaande lijn en soepele overgangen

- In de afgelopen periode hebben de betrokken partners ervaring opgedaan met het driehoeksgesprek: kinderopvang/primair onderwijs/ouders t.b.v. een warme overdracht.
- De partners vinden dat de doorgaande ontwikkellijn van kinderopvang naar PO, en de doorgaande lijn van PO naar VO er is, maar dat er nog verbeteringen mogelijk zijn.
- Samenwerking met vmbo's in regiogemeenten: de partners vinden dat de contacten met zorgcoördinatoren van vmbo's in de regio goed zijn.

In thema 2 is ook aandacht besteed aan / bereikte resultaten:

- Eind 2022 is een expertgroep opgericht voor de soepele overgang van PO naar VO.

THEMA 3

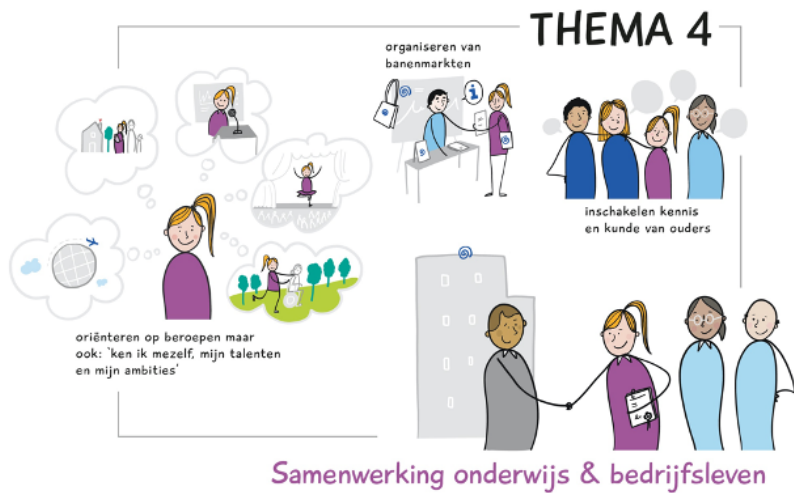

Thema 3: Zorg en ondersteuning

- Professionals in zorg en onderwijs weten elkaar steeds beter te vinden en slagen er steeds beter in een passend aanbod te organiseren. Wat nog beter kan is de afstemming en heldere verdeling van taken en verantwoordelijkheden.
- De partners vinden dat er voldoende inspanningen worden gedaan om de opvoedvaardigheden van ouders te versterken. We zetten vooral in op normaliseren.
- Circa de helft van de partners vindt dat er voldoende inspanningen worden gedaan m.b.t. preventie in het onderwijs. De andere helft vindt dat wat we doen aan preventie, beter kan.

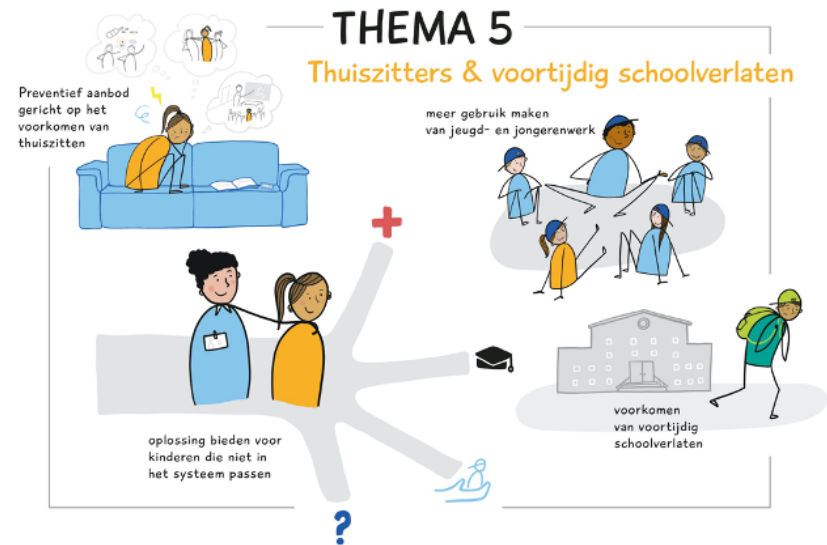
In thema 3 is ook aandacht besteed aan / bereikte resultaten:

- VSMW succesvol geëvalueerd en ingezet.
- Afwegingskader passend onderwijs en jeugdhulp opgesteld. Dat wordt ook gebruikt in de MDO's die we aan het opstarten zijn.
- Leertraject 'Resultaat gericht werken aan waarde'. Hiervoor is een brede bijeenkomst georganiseerd in november 2021 met zorgprofessionals om de resultaten te bespreken. Dit is de basis geweest voor verdere aanscherping.
- Regionaal project 'dekkend netwerk'
- Notitie normaliseren, inclusief leidende principes in opvoeden en opgroeien in Pijnacker-Nootdorp.
- Menukaart voorlichtingen in PO en VO.
- NPO-programma 2023-2025.

Thema 4: Samenwerking onderwijs en bedrijfsleven

- In 2021 heeft de gemeente met gemeente Lansingerland, drie voortgezet onderwijsinstellingen (Stanislas Pijnacker, Melanchton en Wolfert) en bedrijfsleven de samenwerkingsovereenkomst SOB Oostland ondertekend. Deze loopt in principe tot 2024 maar de intentie is om deze met vier jaar te verlengen. In SOB verband werken onderwijsinstellingen, bedrijfsleven en de gemeenten samen om leerlingen uit het voortgezet onderwijs stageplekken aan te bieden bij bedrijven in de buurt.
- In de werkgroepen is eerder bepaald dat LOB bij nader inzien niet opgepakt wordt in de LEA maar door de school zelf.
- LOB op PO en speciaal onderwijs heeft geen prioriteit tijdens deze LEA periode.

Thema 5: Thuiszitters en voortijdig schoolverlaten

Los van de wachtlijstproblematiek die er is, zien de werkgroepen kansen of acties om het aantal thuiszitters te verminderen:

- Ouderbetrokkenheid vergroten
- Huisbezoeken
- Eerdere betrokkenheid leerplicht en kernteam (d.m.v. MDO)

In thema 5 is ook aandacht besteed aan / bereikte resultaten:

- Ambtsinstructie leerplicht (2021)
- Verzuimprotocol (2021/2022) werking(structuur)

Naast een terugblik op de inhoud zijn partners ook bevraagd op het proces van samenwerken.

Wat ging goed, waar ben je blij mee?

- Samenstelling werkgroepen, vertegenwoordiging alle partijen
- Frequentie
- Op de hoogte van elkaars werkveld

Wat wil je veranderen, waar zie je mogelijkheden?

- Eigenaarschap, regiehouder
- Heldere afspraken over wie wat doet, eigenaarschap
- Intensiever samenwerken op onderwerpen en waar nodig andere partijen betrekken per kern.

Bijlage 3:

Activiteiten binnen Lokaal Educatieve Agenda en Onderwijsachterstandenbeleid waarvoor gemeentelijke financiële middelen worden ingezet

Lokaal Educatieve Agenda

- **Aanbod Cultuureducatie met Kwaliteit**
Het programma Cultuureducatie met Kwaliteit heeft als doel de samenwerking tussen onderwijs en culturele omgeving te versterken, het vergroten van de professionalisering van leerkrachten en cultuuraanbieders en het ontwikkelen van integrale cultuureducatie op de scholen in de gemeente.
- **Subsidie Natuur- en Milieueducatie (NME)**
Alle scholen kunnen kosteloos gebruik maken van het aanbod NME van duurzaamheidscentrum de Papaver in Delft. NME legt een basis voor een natuur- en milieubewuste levensstijl en heeft een positieve invloed op het aanleren van duurzaam gedrag. Actuele maatschappelijke onderwerpen als biodiversiteit, zwerfafval, plastic soep, recyclen, klimaatverandering en duurzaam leven zijn onderdeel van het aanbod.
- **SOB (Samenwerking Onderwijs en Bedrijfsleven) Oostland**
In 2021 heeft de gemeente met gemeente Lansingerland, drie voortgezet onderwijsinstellingen (Stanislas Pijnacker, Melanchton en Wolfert) en bedrijfsleven de samenwerkingsovereenkomst SOB Oostland ondertekend. In SOB verband werken onderwijsinstellingen, bedrijfsleven en gemeenten samen om leerlingen uit het voortgezet onderwijs stageplekken en loopbaanactiviteiten aan te bieden bij bedrijven in de buurt.

- **Normaliseren**
Vanuit de notitie normaliseren en de hieruit volgende leidende principes zetten we in op de kracht en verantwoordelijkheid van ouders in opvoeden en opgroeien en de bewustwording hiervan. Hobbels in het leven van kinderen, jongeren en ouders horen erbij. En niet elke moeilijkheid of kwetsbaarheid hoeft een probleem te zijn of te worden voorzien van een label. We willen ouders bewust maken van deze cultuurverandering samen met, en via de partners.

Onderwijsachterstandenbeleid

- **Subsidie VVE-peuteropvang**
Een belangrijk instrument ter bestrijding van onderwijsachterstanden is het aanbieden van voorschoolse en vroegschoolse educatie (VVE). Door het subsidiëren van een kwalitatief hoogwaardig aanbod van VVE-peuteropvang, bieden we gelijke en optimale ontwikkelkansen voor alle kinderen uit de gemeente Pijnacker-Nootdorp in de leeftijd van 2 jaar en drie maanden tot 4 jaar.
- **Subsidie Taaltrein aan Bibliotheek Oostland (programma's Boekenpret, Boekstart en Voorleesexpress)**
De Taaltrein is de verzamelnaam van de programma's BoekenPret, BoekStart in de kinderopvang en de VoorleesExpress die zich samen richten op leesbevordering en taalstimulering en -ontwikkeling in de doelgroep 0 tot 8 jaar.

- Bijdrage aan Kopklas in Delft
Groep 8-leerlingen uit Pijnacker-Nootdorp kunnen aangemeld worden voor de Kopklas. Een Kopklas is een extra jaar voorafgaand aan de brugklas voor leerlingen met een taalachterstand. Tijdens het kopklasjaar wordt hard gewerkt aan een betere beheersing van de Nederlandse taal. De leerlingen krijgen hierdoor de kans om na dat jaar op een hoger niveau de brugklas in te stromen.
- Bijdrage aan taalklassen
In de gemeente zijn momenteel twee taalklassen in de gemeente. De taalklas is er voor kinderen in groep 3 t/m 8 en korter dan twee jaar in Nederland zijn en geen of nauwelijks Nederlands spreken. In de taalklas wordt maximaal twee jaar intensief taalonderwijs aangeboden, dat erop gericht is de achterstand in de Nederlandse taal zo snel mogelijk in te lopen. Daarna kunnen de kinderen instromen in het reguliere onderwijs.
- Overige activiteiten in het kader van onderwijsachterstandenbeleid
Zoals uitvoering van de Monitor Resultaatafspraken VVE en activiteiten in het kader van toeleiding naar VVE zoals het ontwikkelen van een VVE-folder.

Bijlage 4:

Overzicht overleggen en werkgroepen onderwijs, opvang en gemeente Pijnacker-Nootdorp

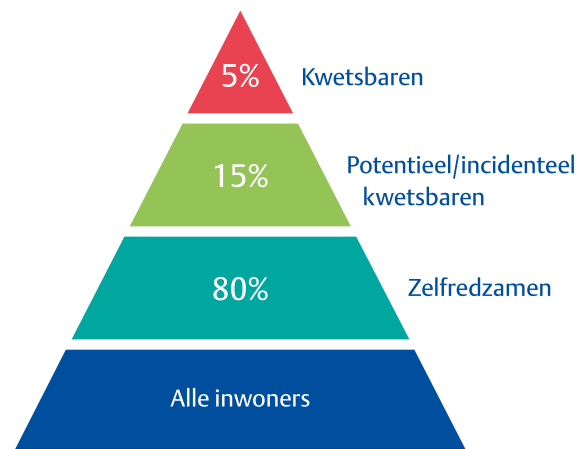
Overleg	Doel	Frequentie	Samenstelling
LEA kerngroepen (4x: Pijnacker-Zuid, Pijnacker-Noord, Nootdorp en Delfgauw)	Uitvoering agenda LEA Voorbereiden LEO-overleg	2 x per jaar	Beleidsmedewerkers, vertegenwoordigers van kinderopvang, onderwijs en gemeente. Preventieve partners zijn agendalid.
Lokaal Educatief Overleg (LEO)	Bespreken ontwikkelingen + volgen en besluiten nemen over gezamenlijke inspanningen	2x per jaar	Bestuurders kinderopvang, onderwijs en gemeente. Preventieve partners zijn agendalid.
OOGO onderwijshuisvesting	Afstemmen strategie onderwijshuisvesting IHPK	1x per jaar	Bestuurders onderwijs en gemeente (indien relevant op uitnodiging ook bestuurders kinderopvang)
VVE-werkgroep	Monitoren uitvoering VVE/OAB beleid en ontwikkelingen. Voorbereiden LEO-overleg.	3 x per jaar	Beleidsmedewerkers, vertegenwoordigers van ve-opvang, onderwijs, JGZ ZHW, Bibliotheek Oostland en gemeente
Regionaal bestuurlijk overleg aanpak Voortijdig Schoolverlaten (VSV)	Regionale aanpak, verankerd in de wet. Vanaf 2019 ook wettelijke opdracht domein werk en domein zorg bestuurlijk aanhaken.	1 a 2 x per jaar	Wethouders onderwijs Haaglanden, bestuurders mbo-instellingen, bestuurders samenwerkingsverbanden vo
Regionale Kerngroep Voortijdig Schoolverlaten (VSV)	Regionale aanpak voortijdig schoolverlaten (inzet, interventies, evaluaties, verbinding met jeugdhulp en jeugdwerkloosheid)	6 x per jaar	Vertegenwoordiging van alle vo en mbo-instellingen van de regio Haaglanden en vertegenwoordiging van alle gemeenten
Expertgroep Overstap po-vo	Soepele overgang in doorgaande schoolloopbaan voor jongeren van het po naar het vo. Adviserend aan stuurgroep po/vo.	5 x per jaar	Vier vertegenwoordigers vanuit po, drie vanuit vo binnen Delflanden, twee samenwerkingsverbanden PPO Delflanden en VO Delflanden, en vanuit de drie gemeenten is P-N deelnemer

Overleg	Doel	Frequentie	Samenstelling
Stuurgroep Overstap po-vo	Soepele overgang in doorgaande schoolloopbaan voor jongeren van het po naar het vo.	2 x per jaar	Bestuurders PO, VO en bestuurders samenwerkingsverbanden PPO Delflanden en VO Delflanden
OOGO Passend onderwijs Delflanden	Bespreken ondersteunings- en jeugdplannen en thema's jeugdhulp, leerplicht, leerlingvervoer, OHV	1 of 2 x per jaar Jaarlijks voortgang	Bestuur Samenwerkingsverbanden en wethouders Onderwijs Delflanden
OOGO beleidsoverleg Passend onderwijs Delflanden	Beleidsontwikkeling en advies aan bestuur SWV en gemeenten. Bespreken ondersteuningsplannen en thema's jeugdhulp, leerplicht, leerlingvervoer, OHV	1x per maand	Directeur/bestuurders SWV-en Delflanden (PPO/VO Delflanden en Berseba), gemeenten Delft/P-N/M-D en Lansingerland
Netwerkbijeenkomst PPO Delflanden	Bespreken uitvoering passend onderwijs	2x per jaar, in 4 kernen	Samenwerkingsverband PPO, scholen, kernteam, SMW, leerplicht
Directeurenoverleg SWV Passend Onderwijs (voortgezet onderwijs)	Beleidsontwikkeling en advies aan bestuur van het samenwerkingsverband VO Delflanden	1 x per 2 maanden	Locatie of afdelingsleiders van alle VO-locaties. Gemeente is adviserend lid.
Afstemoverleg SO/VSO	Specifieke onderwerpen, zoals afstemming over onderwijs en zorgarrangementen, inkoop zorg binnen het VSO, leerlingvervoer, beschut werk en dagbesteding kunnen hier door zowel de SO/VSO-scholen als de gemeenten worden ingebracht.	4 x per jaar	Samenwerkingsverband VO, directeuren SO en VSO-scholen, gemeenten Delft en P-N
JGZ ZHW Portefeuillehoudersoverleg (Poho) (H8)	Bespreken ontwikkelingen ten aanzien van de jeugdgezondheidszorg in de regio Zuid-Holland West	2 tot 4 x per jaar	Wethouders jeugdgezondheidszorg van de acht gemeenten en bestuurder JGZ ZHW
JGZ ZHW Beleidsoverleg (H8)	Afstemmen van inhoud en proces rondom zaken die betrekking hebben op de beleidsontwikkeling, financiering en uitvoering van de jeugdgezondheidszorg. Voorbereiden Poho-overleg.	4 x per jaar	Beleidsadviseurs van de acht gemeenten en beleidsadviseurs JGZ ZHW
Programmateam Jeugdhulp Haaglanden (H10)	Ambtelijke afstemming beleidsvoorbereiding en -uitvoering jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugd-reclassering. Gezamenlijk voorbereiden bestuurlijk overleg, directeurenoverleg en raadsbijeenkomsten	1 x per 2 weken	Beleidsadviseurs van de tien gemeenten

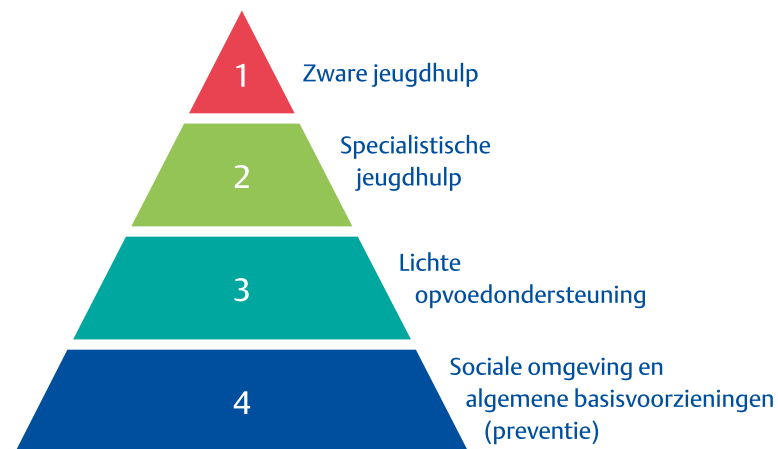
Overleg	Doel	Frequentie	Samenstelling
Stuurgroep Cultuurtrein	Commitment en draagvlak voor realisatie van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) zodat de samenwerking tussen onderwijs en culturele omgeving versterkt wordt en professionalisering van leerkrachten en cultuuraanbieders vergroot.	2 x per jaar	Beleidsadviseurs Cultuur van de betrokken gemeenten, de penvoerder van Het Kunstgebouw, combinatiefunctionarissen of een afgevaardigde van regionale culturele instelling en een bovenschools directeur/ bestuurder
SOB Oostland	Faciliteren van de activiteiten van de stichting Samenwerking Onderwijs en Bedrijfsleven in Oostland (SOB) dat (loopbaan)activiteiten organiseert t.b.v. leerlingen in het voortgezet onderwijs in Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland.	Beide gemeenten hebben jaarlijks overleg met vertegenwoordigers van de stichting om terug te kijken op de activiteiten in het afgelopen jaar en vooruitblikken op het nieuwe jaar.	Gemeenten Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland en bestuur stichting SOB
Sportplatform	Gevraagd en ongevraagd advies geven aan het college over sport en bewegen	1 x per twee maanden	Voorzitter, ambtelijk secretaris en negen leden met een achtergrond in sport en bewegen
Overleg inzet beweegcoaches	Kwartaaloverleg t.b.v. de voortgang	1 x per kwartaal	Beweegcoaches senioren en aangepast sporten, sociaal werker SWOP en beleidsadviseur sport gemeente
Netwerkoverleg Gezonde Leefstijl	Kennis- en informatiedeling activiteiten en ontwikkelingen ter bevordering van een gezonde leefstijl	3 x per jaar	Beleidsadviseur sport gemeente, sociaal werker SWOP, beweegcoaches, JOGG regisseur, Lokaal gezondheidsadviseur GGD, SBJ Samen Sterk, Gro-up Buurtwerk
Overleg inzet sport- en cultuurfunctionarissen Team4Talent	Voortgangsoverleg	1 x per kwartaal	Gro-up Buurtwerk, Bibliotheek Oostland en beleidsadviseur sport gemeente
Overleg jeugd en veiligheid	Bespreken van beleidsmatige ontwikkelingen, trends op het gebied van jeugd & veiligheid en de uitvoering van werkzaamheden	Nog op te starten	Gro-up Buurtwerk, Politie, wijkmanagers gemeente, beleidsadviseurs jeugd en veiligheid

Bijlage 5:

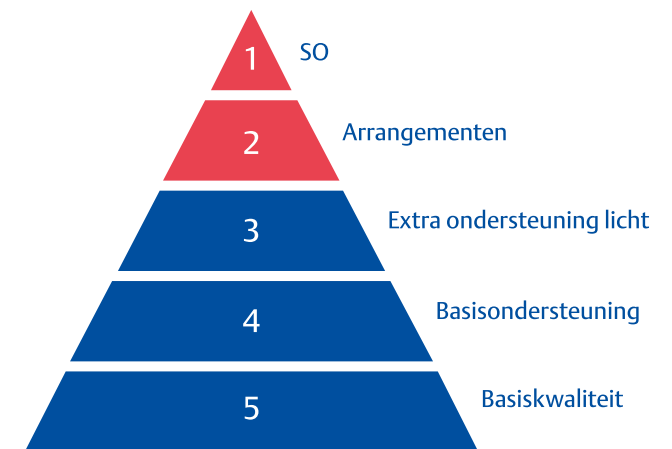
Piramides sociaal domein, samenwerkingsverband en regiovisie jeugdhulp

Sociaal domein

Regiovisie jeugdhulp

Samenwerkingsverband
passend onderwijs

Bijlage 6:

Thema's visie op het sociaal domein 2024

Gelijktijdig met het opstellen van de nieuwe LEA werkt de gemeente ook aan een nieuwe visie op het sociaal domein. In het hoofdlijnenakkoord zijn door de raad drie belangrijke nieuwe thema's meegegeven die in de visie aan de orde moeten komen. Dit zijn: (1.) het versterken van de bestaanszekerheid, (2.) het vergroten van de kansengelijkheid en (3.) het stimuleren van positieve gezondheid.

Bestaanszekerheid is niet alleen de zekerheid van voldoende en voorspelbaar inkomen. Ook zekerheid om betaalbaar te wonen, toegang tot betaalbare zorg en de mogelijkheid om een financiële buffer op te bouwen voor onverwachte uitgaven zijn noodzakelijke voorwaarden om de rust en ruimte te vinden die nodig is om je als mens te ontwikkelen en mee te doen in de samenleving.

Kansengelijkheid is dat iedereen met dezelfde talenten evenveel kans moet kunnen maken op de ontwikkeling hiervan, onafhankelijk van sekse, sociaal- economische status, etnische achtergrond en gezondheid.

Positieve gezondheid is een benadering waarbij gezondheid niet meer alleen wordt gezien als de af- of aanwezigheid van ziekte, maar als het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren.

